

4 - Náhrada škody

Aký je postup na uplatnenie nároku na náhradu škody od páchatel'a? (napr. súdne konanie, zapojenie sa ako poškodený alebo podanie občianskoprávnej žaloby)

Nárok na náhradu škody od páchatel'a trestného činu si môžete uplatniť tak, že sa zapojíte do trestného konania ako poškodený. Tento postup by ste mali začať pred začiatkom vyšetrovania. O tomto práve vás musia informovať justičné orgány. Ako poškodený sa môžete do trestného konania zapojiť buď ústne alebo písomne. Musíte však uviesť škody, ktorých náhrady sa domáhate, dôvody a dôkazy, na ktorých si váš nárok zakladáte.

Táto žaloba sa môže podať na prokuratúre alebo na súde, ktoré sa podstatou veci budú zaoberať.

Rozsudok súdu bude takisto zahŕňať odškodnenie, ktoré nariadil súd voči páchatel'ovi.

S cieľom uplatniť si nárok na náhradu škody môžete na občianskom súde podať samostatnú žalobu aj napriek tomu, že nemáte postavenie občianskeho účastníka v trestnom konaní.

Súd uložil páchatel'ovi, aby mi vyplatil náhradu škody. Ako môžem zaistiť, aby páchatel' skutočne zaplatil?

Pokiaľ existuje rozsudok, ktorý zaväzuje páchatel'a zaplatiť náhradu škody, musí tak urobiť bez toho, aby bolo potrebné podniknúť ďalšie kroky. Ak páchatel' nezaplatí, môžete požiadať o vykonanie rozsudku.

Na tento účel musíte súdному exekútorovi predložiť rozsudok, ktorým sa vám priznáva odškodnenie. Súdny exekútor bude konať vo veci výkonu súdneho rozhodnutia a povie vám, ako máte ďalej postupovať.

Ak páchatel' nezaplatí, môže mi štát vyplatiť preddavok? Za akých podmienok?

Štát vám môže vyplatiť odškodnenie za určitých podmienok.

Ak je páchatel' platobne neschopný alebo nezvestný, odškodnenie vám môže zaplatiť štát za predpokladu, že podáte žiadosť o finančnú náhradu. Žiadosť by ste mali podať do jedného roka. Dátum, od ktorého začne plynúť lehota, závisí od riešenia nariadeného justičnými orgánmi.

Ak je páchatel' neznámy a v prípade, že ste nezískali plnú náhradu od poisťovateľa, žiadosť o finančnú náhradu by ste mali podať do troch rokov od spáchania trestného činu.

Môžete podať žiadosť o preddavkovú platbu finančnej náhrady. Za týmto účelom by ste mali najprv podať žiadosť o finančnú náhradu, ako bolo uvedené. O preddavkovú platbu je možné požiadať v žiadosti o finančnú náhradu alebo dodatočne do 30 dní. Na preddavkovú platbu máte nárok za predpokladu, že ste v neistej finančnej situácii.

Ak sa vaša žiadosť o náhradu škody alebo odškodnenie zamietne, preddavok, ktorý ste prijali, musíte vrátiť. Žiadosť o finančnú náhradu by sa mala podať na súde, v ktorého pôsobnosti máte bydlisko.

Mám nárok na náhradu škody od štátu?

Áno. Finančná náhrada sa poskytuje na základe žiadosti, ak ste obeťou pokusu o mimoriadne závažnú vraždu alebo o vraždu, ujmu na zdraví, úmyselného trestného činu s následkom fyzickej ujmy, znásilnenia, pohlavného styku s maloletou osobou alebo sexuálneho útoku, obchodovania s ľuďmi a obchodovania s maloletými, trestného činu terorizmu alebo akéhokoľvek iného násilného trestného činu spáchaného s úmyslom spáchať trestný čin.

Finančnú náhradu môžete získať, ak bol niektorý z uvedených trestných činov spáchaný na území Rumunska a ste rumunským občanom, cudzincom alebo osobou bez štátnej príslušnosti s legálnym pobytom v Rumunsku, občanom členského štátu Európskej únie, ktorý sa v čase spáchania trestného činu legálne zdržiaval v Rumunsku, alebo cudzincom či osobou bez štátnej príslušnosti s pobytom na území členského štátu Európskej únie, ktorý(á) sa v čase spáchania trestného činu legálne zdržiaval(a) v Rumunsku.

Odškodnenie sa poskytuje len vtedy, ak ste vec postúpili vyšetrovacím orgánom do 60 dní odo dňa spáchania trestného činu. Ak obeť nebola fyzicky alebo duševne schopná ohlásiť trestný čin vyšetrovacím orgánom, 60-dňová lehota sa počíta odo dňa, keď táto neschopnosť pominula.

Ak ste mladší ako 18 rokov, nie ste povinní oznámiť trestný čin vyšetrovacím orgánom, ale môže tak vo vašom mene urobiť váš zákonný zástupca. Ak váš zákonný zástupca nepožiadala o finančnú náhradu v stanovenej lehote, tieto lehoty začínajú plynúť odo dňa, keď dovŕšite vek 18 rokov.

Ak je páchateľ známy, môžete dostať finančnú náhradu, pokiaľ sú splnené tieto podmienky:

- požiadali ste o finančnú náhradu do jedného roka,
- uplatnili ste občianskoprávny nárok ako poškodený v trestnom konaní, pokiaľ prípad nebol uzavretý,
- páchateľ je insolventný alebo nezvestný,
- nedostali ste od poisťovne plné odškodnenie za ujmu, ktorú ste utrpeli.

Ak nie ste schopní uplatniť svoj nárok na finančnú náhradu, lehota jedného roka sa počíta odo dňa, keď táto neschopnosť pominie.

Ak páchateľ nie je známy, o finančnú náhradu môžete požiadať do 3 rokov odo dňa spáchania trestného činu.

Máte nárok na finančnú náhradu za tieto kategórie škôd, ktoré ste utrpeli v dôsledku trestného činu: hospitalizácia a iné liečebné náklady; majetková ujma vyplývajúca zo zničenia alebo znehodnotenia majetku obeť alebo z dôvodu, že majetok sa stal nepoužiteľným alebo obeť bola v dôsledku trestného činu zbavená majetku; zisky, o ktoré ste prišli v dôsledku trestného činu.

Ak ste pozostalý(-á) manžel(-ka), dieťa alebo závislá osoba (zosnulej obeť), máte nárok na finančnú náhradu nákladov na pohreb a výživné, o ktoré obeť prišla v dôsledku trestného činu.

Môžete sa takisto domáhať finančnej náhrady za psychickú ujmu, ktorú ste utrpeli v dôsledku trestného činu.

Na pokrytie akýchkoľvek naliehavých potrieb môžete dostať preddavok finančnej náhrady v podobe poukážok. Poukážky sa priznávajú do výšky sumy, ktorá je rovnocenná 5 hrubým základným minimálnym mzdám podľa jednotlivých krajín stanoveným na rok, v ktorom podávate žiadosť o preddavok. Poukážky sa používajú výlučne na úhradu výdavkov na stravu, ubytovanie, dopravu, lieky a zdravotnícke pomôcky, ako aj na hygienické a osobné potreby a distribuujú sa prostredníctvom príslušných verejných inštitúcií a orgánov, ako aj združení a nadácií pôsobiacich v oblasti ochrany obetí a sociálnej pomoci. Preddavok na finančnú náhradu vo forme poukážky sa musí vrátiť.

Mám nárok na náhradu škody, ak páchateľ nie je odsúdený?

Ak vám trestný súd neprizná občianskoprávny nárok, môžete podať samostatnú žalobu na občiansky súd s cieľom domáhať sa náhrady škody.

Ak trestný súd rozhodne, že nedošlo k spáchaniu trestného činu alebo že ho nespáchala osoba, na ktorú ste podali oznámenie, na trestnom súde ani v rámci samostatnej občianskoprávnej žaloby nebudete mať nárok na náhradu škody, pretože rozhodnutie trestného súdu nadobúda právoplatnosť *res judicata* pred občianskoprávnym súdom.

Ak nie ste občianskym účastníkom v trestnom konaní, môžete počas trestného konania alebo aj po jeho skončení podať na občiansky súd samostatnú žalobu, na ktorú sa vzťahuje všeobecná premlčacia lehota.

Mám v čase, keď očakávam rozhodnutie o mojej žiadosti o náhradu škody, nárok na platbu v prípade naliehavej potreby?

Áno, za určitých podmienok. Môžete podať žiadosť o preddavkovú platbu finančnej náhrady. Pozri odpoveď na otázku o preddavkových platbách.

Môžete tiež dostať preddavok na finančnú náhradu vo forme poukážky na pokrytie naliehavých potrieb. Poukážky sa priznávajú do výšky sumy, ktorá je rovnocenná 5 hrubým základným minimálnym mzdám podľa jednotlivých krajín stanoveným na rok, v ktorom podávate žiadosť o preddavok. Poukážky možno použiť len na úhradu výdavkov na stravu, ubytovanie, dopravu, lieky a zdravotnícke pomôcky, ako aj na hygienické a osobné potreby. Poukážky sa distribuujú prostredníctvom príslušných verejných inštitúcií a orgánov, ako aj združení a nadácií pôsobiacich v oblasti ochrany obetí a sociálnej pomoci.

■ Posledná aktualizácia: 09/07/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.